

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 4 maart 2019
Zaak: 2018-002106
Portefeuillehouder: Peter Verschuren

Opsteller: Wout Vink
Contactgegevens: wout.vink@midden-groningen.nl
Stukken ter inzage:

Onderwerp: Afvalvisie Anders met Afval

1. Voorstel

1. Kennis te nemen van en vast te stellen het Beleidsplan van Afval naar Grondstof 2019 - 2030.
2. In te stemmen met:
 - a. De basis inzamelstructuur zoals omschreven in scenario 1 in paragraaf 6.1 van dit raadsvoorstel (pijler 1).
 - b. de aanvullende maatregelen harmonisatie, zoals verwoord in paragraaf 6.2 van dit raadsvoorstel (pijler 2).
 - c. de uitvoering van de benoemde maatregelen in paragraaf 6.3 van dit raadsvoorstel (pijler 3).
 - d. de uitvoering van de aandachtspunten/acties in paragraaf 6.4 van dit raadsvoorstel (pijler 4).
3. In te stemmen met de aangegeven dekking in paragraaf 10 van dit voorstel.
4. Beschikbaar te stellen het investeringskrediet van € 1,2 miljoen en de daaruit voortkomende jaarlijkse extra kapitaallasten te dekken vanuit het afvalbudget.
5. Vast te stellen de bijbehorende begrotingswijziging met nummer 2019-005.
6. Vast te stellen het eindverslag inspraak.

Hierbij ontvangt u ons voorstel Anders met Afval, ons Beleidsplan van Afval Naar Grondstof. In dit beleidsplan streven wij naar een afvalvrije samenleving over 1 à 2 generaties. Het is een lange weg om hier te geraken. Wij stellen verschillende maatregelen voor om hier te komen. Eerst zijn dat zekere maatregelen die - gebaseerd op landelijke ervaringen - tot voorspelbare resultaten leiden. Daarmee zetten we een flinke stap, maar komen wij niet bij ons doel. Daarna wordt het pad vaag en onzeker. Samen met onze inwoners willen wij ontdekken welke slimme maatregelen er zijn om - uiteindelijk - alle afvalstoffen als grondstof te hergebruiken. Daarbij houden we de jongste landelijke ontwikkelingen goed in de gaten.

2. Publiekssamenvatting

Door de gemeentelijke herindeling moet de afvalinzameling op straat gelijkgetrokken worden in de drie voormalige gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren. En wordt de afvalstoffenheffing overal gelijk. Het bestuur van gemeente Midden-Groningen grijpt deze veranderingen aan om meer afvalstoffen als grondstof te gaan hergebruiken. Als uitgangspunt daarvoor geldt de VANG-doelstellingen van maximaal 100 kg restafval per persoon in het jaar 2020 en 30 kg in 2025. Nu is dat nog 205 kg per persoon. De gemeente wil investeren in een nieuwe afvalinzameling. Na een uitgebreide inwonersraadpleging heeft het college van burgemeester en wethouders een voorstel voor de gemeenteraad geformuleerd.

Het GFT-afval wordt straks in de hele gemeente huis aan huis ingezameld met extra inzamelrondes in de zomer. Daarnaast gaan we in de hele gemeente het verpakkingsafval 1 keer per 2 weken inzamelen. Het aantal verzamelcontainers voor glas, verpakkingsafval en papier wordt uitgebreid en het diftar-systeem gaat straks gelden in de hele gemeente. Verder wil de gemeente een nieuw afvalbrennpunt, de mogelijkheden van beloningssystemen onderzoeken en - in het kader van participatie-experimenten - samen met de inwoners verdere mogelijkheden van hergebruik onderzoeken.

3. Inleiding

Door de gemeentelijke herindeling is er een (wettelijke) noodzaak ontstaan om het afvalbeleid van de drie voormalige gemeenten te harmoniseren. Het gaat dan om de belastingverordeningen en de uitvoering op straat. Deze noodzaak gebruiken we om veel meer afvalstoffen als grondstof te gaan hergebruiken. Immers de bestaande afvalinzameling verandert flink door de harmonisatie. Bij de coalitievorming is daarom de volgende opdracht voor het nieuwe afvalbeleid afgesproken.

De afvalinzameling verschilt nu nog binnen de gemeenten vanwege verschil in beleid in de oude herkomst gemeenten. In 2018 willen wij dit harmoniseren in uitgebreid overleg met de inwoners van Midden-Groningen. Uitgangspunt voor het afvalbeleid is om Van Afval Naar Grondstof (VANG) te komen.

De VANG-doelstellingen zijn per inwoner maximaal 100 kilo per jaar niet-herbruikbaar restafval in het jaar 2020 en 30 kilo in het jaar 2025. Deze opdracht hebben wij via het navolgende proces uitgevoerd.

De Jonge Milieuvadvis (www.jma.nl) heeft in samenwerking met Van Leeuwen Communicatie en IBOR het beleidsplan “Van Afval naar Grondstof 2019-2030” opgesteld. Het beleidsplan is voor ons leidend/de grondslag geweest in hetgeen wij u nu voorstellen. Dit raadsvoorstel is een nieuw integraal voorstel. Het komt in de plaats van ons voorstel van 15 oktober 2018. Wij hebben er bewust voor gekozen om een uitgebreide raadsvoordracht op te stellen, gezien de veelheid aan beslispunten en de complexiteit van de materie.

4. Proces

Vorbereiding

Wij hebben een intensief voorbereidingstraject gevolgd, waarbij wij eerst de inwoners uitgebreid aan het woord hebben gelaten. Daardoor kan uw raad bij uw meningsvorming optimaal rekening houden met de mening van onze inwoners. De contouren van dit proces hebben wij met uw raad besproken tijdens de tweedaagse op 15/16 maart 2018 in Zeegse. Daarna hebben wij het proces vastgelegd in het Uitvoeringsplan harmonisatie afvalinzameling gemeente Midden-Groningen. Dit uitvoeringsplan heeft u op 5 april 2018 ontvangen. De bewonersraadpleging is in het beleidsplan uitgeschreven.

De centrale boodschap van de inwoners is: Maak het ons gemakkelijk.

Behalve de inwoners hebben wij de medewerkers van het team afvalinzameling van de IBOR ook uitgebreid betrokken bij de voorbereiding van het nieuwe beleid. De toekomstige afvalinzameling is hun dagelijks werk. Zij hebben als professionals veel input gegeven over de uitvoering van het nieuwe beleid.

Raadscommissie

Het conceptbeleidsplan van Afval naar Grondstof 2019 - 2030 hebben wij besproken met de raadscommissie op 15 november 2018. In de vergadering zijn diverse vragen gesteld. Die beantwoorden wij in de bijlage bij dit raadsvoorstel. De volgende onderwerpen komen daarin aan bod:

- Afvalcoaches
- Financiële cijfers
- Service inzameling
- Oud papier
- Afvalbrenpunten

Inspraak

Van 5 december 2018 tot en met 30 januari 2019 hebben wij het concept beleidsplan op de gebruikelijke wijze ter inzage gelegd. Voor de procedure hebben wij afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht onverkort toegepast. Deze formele inspraak is de laatste stap van de inwonersraadpleging. Men kon zowel schriftelijk (ook via email) als mondeling tijdens de inspraakavonden een zienswijze indienen. Daarnaast hebben wij het concept beleidsplan per mail aan alle buurgemeenten en SOZOG-gemeenten gestuurd. Het SOZOG is ons afvalsamenwerkingsverband in ZuidOost Groningen.

Wij hebben een eindverslag inspraak opgesteld. Hierin vind u alle ontvangen zienswijzen (ongewijzigd overgenomen) en ons antwoord hierop. Relatief veel zienswijzen gaan over:

- Inzameling oud papier in voormalig Hoogezand-Sappemeer
- Tarief storten grof afval op de afvalbrenpunten
- Minicontainer voor het verpakkingsafval
- Communicatie en bewustwording

Het eindverslag treft u aan als bijlage bij dit raadsvoorstel.

Wij zien geen redenen om op basis van de zienswijzen het beleid te wijzigen. Wij stellen u voor het eindverslag inspraak vast te stellen.

5. Beleidsplan

In het bijgevoegde Beleidsplan van Afval Naar Grondstof leest u onder meer een analyse van onze huidige afvalsituatie. Hieruit blijkt dat wij nog een flinke slag kunnen - en moeten - maken, willen wij onze duurzaamheidsdoelstellingen behalen. In Midden-Groningen wordt per jaar gemiddeld 205 kg per inwoner aan niet-herbruikbaar restafval geproduceerd.

U leest hierin ook onze visie en de belangrijkste beleidslijnen voor de komende 5 - 10 jaar. Onze ultieme droom is dat wij al ons huishoudelijk afval over 1 à 2 generaties als (secundaire) grondstof hergebruiken. Als kwantitatief doel willen wij in het jaar 2025 per huishouden nog maar 30 kilo niet herbruikbaar restafval hebben. Hier ligt een forse uitdaging. De belangrijke beleidslijnen zijn:

- Regie over het afval, zodat wij bepalen wat er mee gebeurt
- Aansluiten bij belang burger: gemak
- Financieel:
 - Inzet financiële instrumenten als gedragsbeïnvloeding (diftar, kwijtscheldingen, belonen).
 - Financieel in brede maatschappelijke context, dus breder dan alleen de afvalbeheerskosten
 - Robuust: het beleid is onafhankelijk van financiële schommelingen op de mondiale afvalmarkt.
- Duurzaamheid in brede context
- Bron + nascheiding
- Verenigingen helpen bij hun afvalscheiding
- Inzameling restafval bedrijven stoppen
- Zelf het goede voorbeeld geven
- Samenwerking met derden (bedrijven, winkeliers)
- Kansen voor sociale werkgelegenheid

Het nieuwe beleid is geen eindstation. Het is een continu proces van monitoren en aanpassen.

6. Maatregelen

In het beleidsplan maken wij onderscheid in vier pijlers, om ons beleidsdoel te bereiken: de basisinzamelstructuur, aanvullende maatregelen harmonisatie, de ontdekkingstocht samen met onze inwoners via de lijn van participatie en overige maatregelen. Onze plannen voor deze vier pijlers leest u in dit hoofdstuk.

6.1 Pijler 1: Basisinzamelstructuur

6.1.1 Scenario's

In het beleidsplan zijn drie scenario's beschreven voor de basisinzamelstructuur. De basisstructuur gaat over de belangrijkste afvalstromen en de belangrijkste inzamelvoorzieningen. Hiermee pakken we gelijk het uniformeren van de afvalstoffenheffing aan. De basis dus. Deze scenario's zijn in de volgende tabel samengevat.

Tabel 1 Samenvatting scenario's

Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
<ul style="list-style-type: none"> • Diftar op volume / frequentie • Restafval 1 / 2 weken • Verpakkingsafval 1 / 2 weken 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen diftar • Restafval 1 / 4 weken • Verpakkingsafval 1 / 2 weken 	<ul style="list-style-type: none"> • Diftar op gewicht • Restafval 1 / 2 weken • Nascheiding van verpakkingsafval
<p>Voor alle drie de scenario's geldt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GFT-afval gescheiden inzamelen in heel Midden-Groningen (incl. voormalig Hoogezand-Sappemeer, incl. hoogbouw), overal 1 x per twee weken • GFT-afval in de zomer wekelijks inzamelen. • Iedereen die het wil, krijgt een keukenemmertje voor het GFT-afval. • Verpakkingsafval inzamelen met zakken (m.u.v. scenario 3). • Het aantal verzamelcontainers voor glas, papier en verpakkingsafval ophogen tot het landelijk gemiddelde. • Oud papier waar mogelijk inzamelen door verenigingen. 		

Deze scenario's zijn zo opgesteld, dat er enerzijds een duidelijk onderscheid is tussen de scenario's en anderzijds voldoende samenhang van de maatregelen binnen de scenario's. Te verwachten draagvlak voor de scenario's heeft ook een rol gespeeld. Uw raad zal als eerste een keus moeten maken voor één van deze scenario's voor de basisinzamelstructuur. En dan doemt meteen het eerste dilemma op. Het scenario met de meeste voordelen en dat de voorkeur heeft van onze inwoners, is meteen het duurste. In onderstaande tabel hebben wij deze scenario's een score gegeven op onze beleidslijnen.

Tabel 2 Toetsing scenario's

criterium	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
Hoeveelheid restafval kg per inwoner na maatregel (doel: 100 kg in 2020 en 30 kg in 2025)	141	141	147
Financieel t.o.v. huidige situatie in € per huishouden per jaar	+ 21	+ 12	- 0,20
Kosten t.o.v. huidige situatie in € per jaar	+ 568.000	+ 321.000	- 5.500
Voorkeur inwoners (2 ^e enquête)	++	-	--
Service	+	-	++
Keuzevrijheid inwoners	+	-	+
Bewustwording afvalscheiding	+	+	-
Past in lijn bronscheiding	+	+	-
Gemeentelijke regie	+	+	-
Doorgroeimogelijkheden (o.a. aanvullende nascheiding)	+	+	-
Eenvoud invoering	+	+	--
Ontwikkgedrag (bijplaatsingen, zwerfafval, dumpingen)	0	0	0

De maatregelen van de basisinzamelstructuur moeten uiterlijk 31 december 2019 zijn ingevoerd, omdat ze de wettelijk noodzakelijke harmonisatie betreffen. Uitgezonderd is de zomerinzameling van GFT-afval, omdat dit in geen enkele voormalige gemeente plaats vindt.

De kosten in tabel 2 betreffen de netto kosten, de optelsom van de lasten en de baten. Bij de lasten gaat het om bijvoorbeeld investeringen in verzamelcontainers of inzamelvoertuigen en kosten voor personeel, inzameling, onderhoud of de verwerking van afvalstromen. Bij de baten gaat het om vergoedingen die wij ontvangen voor het verpakkingsafval, lagere inzamelkosten restafval en vooral de besparing op de verwerkingskosten restafval. Zie de bijlage voor meer informatie.

6.1.2 Keuze scenario's

Wij stellen uw raad voor om te kiezen voor scenario 1. Daarvoor hebben wij de volgende argumenten.

Duurzaamheid

Qua duurzaamheid - en daar doen we het voor - ontlopen de drie scenario's elkaar vrijwel niet. Er is geen doorslaggevend verschil tussen de scenario's.

Inwoners

Er is wel een evident verschil in de mening van de inwoners, zoals die blijkt uit de tweede afvalenquête.

- Een ruime meerderheid van 70% is voor de invoering van diftar in de hele gemeente Midden-Groningen (scenario 1).

- 28% van de respondenten vindt het een goed idee om diftar af te schaffen en het restafval nog maar 1 x per 4 weken in te zamelen (scenario 2).
- Slechts 13% van de respondenten vindt nascheiding van verpakkingsafval een goed idee (scenario 3).

Gezien het Kompas en de opdracht in het coalitieakkoord geven wij een doorslaggevend belang aan de mening van de inwoners.

Beleid

Beleidsmatig is er ook een groot verschil tussen de drie scenario's. Scenario 1 sluit het best en scenario 3 sluit het slechts, aan bij de beleidslijnen, zoals die in het beleidsplan zijn verwoord.

Toekomstbestendigheid

Qua toekomstbestendigheid (doorgroeimogelijkheden) scoort scenario 1 het best. Het biedt namelijk de meeste mogelijkheden om in een later stadium door te ontwikkelen. Als onze inwoners hun afval beter gaan scheiden, houden ze minder restafval over. Dan zouden we in de toekomst kunnen overstappen op een ander inzamelsysteem voor het restafval, bijvoorbeeld 1 x per 4 weken restafval inzamelen, de dure zak of omgekeerd inzamelen (we halen het restafval niet meer aan huis op, maar de inwoners brengen het naar een verzamelcontainer). In al deze drie gevallen ontmoedigen we het restafval nog meer. Uit landelijke ervaringen blijkt dat dan 50 kg restafval per inwoner haalbaar is. Bovendien kunnen we daarmee bedrijfsmatige efficiency halen. Met name scenario 3 heeft dit ontwikkelperspectief niet. Doordat het verpakkingsafval, dat een heel groot volume heeft, gecombineerd ingezameld wordt met het restafval kunnen we in een later stadium niet meer gaan sturen op het verminderen van het aanbod restafval. Ook bepaalt de verwerker de hoeveelheid en de soorten verpakkingen die zij uit ons afval halen. Wij hebben hier geen invloed meer op. Naar onze inwoners toe is het op een later moment afschaffen van nascheiden een communicatieve uitdaging. Inwoners moeten immers (opnieuw) gaan scheiden. Dat betekent ook dat er in een later stadium mogelijk grote investeringen gemaakt moeten worden omdat het inzamelsysteem opnieuw ingericht moet worden.

Omwille van acceptatie onder de inwoners, willen wij niet meteen doorstomen naar - bijvoorbeeld - omgekeerd inzamelen. Wij willen dat via de weg der geleidelijkheid doen, zodat we meer draagvlak onder de inwoners ontstaat. Eén en ander als uitvloeisel van komende evaluaties.

Eenvoud invoering

Scenario 3 is gezien het huidige verwerkingscontract voor restafval alleen tijdig in te voeren, als we uit het huidige contract stappen. In dat geval moeten we een forse schadeloosstelling betalen van jaarlijks enkele tonnen.

De keus voor scenario 1 betekent voor de drie voormalige gemeenten:

- In Slochteren veel minder restafval door diftar, de inzameling van verpakkingsafval aan huis en de extra inzameling van GFT in de zomer.
- In Hoogezand-Sappemeer veel minder restafval door de inzameling van GFT aan huis (incl. extra in de zomer) en het vaker inzamelen van verpakkingsafval (wordt 1 x per 2 weken i.p.v. huidige per 4 weken).
- In Menterwolde minder restafval door de extra inzameling van GFT in de zomer en het vaker inzamelen van verpakkingsafval (wordt 1 x per 2 weken i.p.v. huidige per 4 weken).

Met de keus voor scenario 1 (maar dit geldt ook voor de andere scenario's), halen we onze doelstelling van 100 kg restafval per inwoner in 2020 nog niet, laat staan onze doelstelling van 30 kg per inwoner in 2025. Hiervoor moeten we extra moeite doen. Daarvoor worden de overige pijlers (aanvullende maatregelen en ontdekkingsreis) ingezet.

6.2 Pijler 2: Aanvullende maatregelen harmonisatie

6.2.1 Inleiding

Naast de basisinzamelstructuur kennen de drie voormalige gemeenten ook verschillen in de inzameling van overige afvalstromen. Deze hebben wij in de volgende tabel samengevat.

Tabel 3 Overige inzameling afvalstromen

Nr	Onderdeel	HS	Mw	SI
1	Inzameling glas, blik en kleine elektrische apparaten met recyclewagen door sw-medewerkers	ja	ja	nee
2	Inzameling textiel maandelijks door sw-bedrijf, sortering en verkoop in de kringloopwinkel	beperkt	ja	beperkt
3	Inzameling kca met chemokar	nee	ja	nee
4	Inzameling resten medicijnen en naalden bij apothekers	ja	nee	nee

De verschillen in inzameling moeten geharmoniseerd zijn uiterlijk 31 december 2019. Daarbij zijn twee varianten: het beëindigen van een inzameling of het uitrollen over de hele gemeente. Als we deze voorzieningen stoppen, dan betekent dat een besparing van € 211.000 per jaar, of € 7,64 per huishouden. In ons raadsvoorstel van oktober 2018 hebben wij deze inzamelingen wegbezuinigd op basis van een afweging tussen kosten enerzijds en effect op de hoeveelheid restafval anderzijds. Wij hebben in ons vorige voorstel aangegeven dat wij terug zouden komen op deze service-inzameling. Hieronder leest u ons concrete voorstel.

Het onderdeel oud papier wordt behandeld in paragraaf 6.2.6.

6.2.2 Recyclewagen

In voormalig Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer zamelt de recyclewagen glas, blik en kleine huishoudelijke apparaten in.

Wij stellen voor hiermee te stoppen. Wij hebben hiervoor de volgende argumenten.

- Stoppen levert een besparing op van ca. € 190.000 per jaar. Dit bedrag kunnen we beter (effectiever) in andere afvalinzameling steken.
- Veel van het glas wordt al apart ingezameld, ca. 90%. Er zit weinig glas meer in het restafval.
- Er zijn goede alternatieven: glas kan in de glasbak. Dit is algemeen geaccepteerd. Blik kan mee met het verpakkingsafval.

In de afweging geven wij doorslaggevende betekenis aan de besparing.

6.2.3 Textielinzameling

In voormalig Menterwolde zamelt het SW-bedrijf Wedeka elke maand het textiel huis-aan-huis in. Daarnaast leegt Wedeka alle textielcontainers. Wedeka sorteert de textiel, wast en repareert deze. Draagbare kleding wordt vervolgens in de kringloopwinkel te koop aangeboden. Het restant van de textiel verkoopt Wedeka aan de landelijke textielinzamelaars. Wedeka bekostigt deze activiteiten uit de opbrengsten voor de textiel.

Wij stellen voor deze manier van inzamelen over heel Midden-Groningen uit te rollen. Wij hebben de volgende argumenten.

- De huidige textielinzameling schiet tekort. Uit de tabel op blz. 18 van het beleidsplan blijkt dat slechts 53% van alle textiel gescheiden wordt ingezameld. Dat kan en moet verbeteren. Uit de sorteeraanlyse blijkt dat er nog 4,2% textiel in het restafval is.
- Uitrollen betekent dat we de dienstverlening aan de inwoners verhogen. Dat levert naar verwachting een meeropbrengst op van ca. 27 ton (gewicht) textiel.
- Uitrollen over de hele gemeente levert mogelijkheden op extra werkgelegenheid voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

Bij het uitrollen over de hele gemeente komt de waarde van de textiel ten goede aan het SW-bedrijf en niet meer aan het afvalbudget. Het gaat om ca. € 65.000 per jaar.

Na besluitvorming door uw raad werken wij de plannen verder uit met onze sociale partners.

6.2.4 Chemokar

Alleen in de voormalige gemeente Menterwolde rijdt de chemokar in een maandelijkse route langs standplaatsen.

Wij stellen voor hiermee te stoppen. Wij hebben de volgende argumenten.

- In verhouding tot de kosten is de meeropbrengst (vermeden restafval) klein.
- Uit de sorteeraanlyse blijkt dat er nog maar erg weinig kca in het restafval is (0,3%).
- Er zijn alternatieven. Het kca kan gratis ingeleverd worden op onze afvalbrenpunten. Daarnaast kunnen enkele soorten kca bij winkels ingeleverd worden (bijvoorbeeld batterijen of lampen).
- Uit de afvalenquôte blijkt er een meerderheid te zijn voor afschaffen (vraag 28: 49% goed idee; 25% slecht idee; 25% geen mening).

6.2.5 Oude medicijnen en naalden

In Voormalig Hoogezand-Sappemeer halen wij bij de apothekers de daar ingeleverde oude medicijnen en gebruikte naalden op. Gratis. In voormalig Slochteren voeren de apothekers dit op eigen kosten af en in voormalig Menterwolde neemt de apotheek geen oude medicijnen meer in.

Wij stellen voor om in onze hele gemeente de oude medicijnen en naalden op kosten van de gemeente op te halen. Wij zullen in overleg gaan met de apothekers voor een beperkte eigen

bijdrage. Wij hebben de volgende argumenten.

- Er komen te veel medicijnenrestanten in ons oppervlaktewater. Daardoor raken ziektekiemen langzaam resistent. Daarom moet de inzameling verbeteren. De gemeenten hebben een verantwoordelijkheid in de inzameling.
- De hoeveelheid in te zamelen oude medicijnen en naalden zal naar verwachting toenemen met 4.000 kilo.
- De kca-depots schieten kennelijk tekort.

In de afweging geven wij doorslaggevende betekenis aan het tegen gaan van het resistent worden van ziektekiemen.

6.2.6 Oud papier

Wij stellen een verduidelijking voor van het beleid voor de inzameling van oud papier.

In de raadscommissie van 15 november 2018 is om meer informatie gevraagd over de oud-papier inzameling. In de bijlage van dit raadsvoorstel gaan wij dieper in op de oud papierinzameling.

Uitgangspunt voor het nieuwe beleid is dat wij de verenigingen de kans willen geven om de inzameling te verzorgen. Als wij het in dit voorstel hebben over verenigingen, dan bedoelen wij daar allerlei vrijwilligersorganisaties mee als verenigingen, werkgroepen, kerken, scholen e.d.

Inspraakreacties

Tijdens de formele inspraakperiode zijn er relatief veel zienswijzen ingediend over de inzameling van oud papier in voormalig Hoogezand-Sappemeer. 30% van de indieners heeft zorgen over de inzameling door verenigingen:

- Men vindt het jammer als de minicontainer voor oud papier verdwijnt, men vindt deze minicontainer juist gemakkelijk. Afschaffen van de container betekent meer ruimtegebruik in het schuurtje. Bovendien vreest men voor meer zwerfafval als het oud papier met dozen wordt ingezameld. Ook vreest men dat de kleine papiertjes dan meer in de grijze minicontainer belanden.
- Men vreest voor onregelmatige inzameling, gezien de problemen om voldoende vrijwilligers te krijgen.

Voorstel oud papier

Het is geen reële optie dat de gemeente stopt met de huis-aan-huis inzameling van oud papier in voormalig Hoogezand-Sappemeer. Zoals het er nu naar uitziet beschikken de verenigingen over onvoldoende vrijwilligers om de inzameling helemaal over te nemen. Als de gemeente zou stoppen, heeft dat als gevolg dat in - mogelijk grote delen van Midden-Groningen - het oud papier niet meer aan huis ingezameld wordt. Dat is ondenkbaar, alleen al omwille van recycling en hergebruik. Het is ook geen reële optie om alle verenigingen in voormalig Slochteren en Menterwolde uit te kopen. Dit gaat teveel in tegen de wensen van de bevolking (verenigingen) en de politiek. Om voor dit dilemma een oplossing te dichtten stellen wij de volgende hoofdlijnen voor voor het beleid.

Voorstel beleid oud papier

- Gemeentelijke regie

- Inzameling **waar mogelijk** door verenigingen
- Gemeente vult gaten

Deze hoofdlijnen voor het beleid hebben wij uitgewerkt in een aanpassing van het beleidsplan (paragraaf 9.9). Deze uitwerking is geen nieuw beleid, alleen een verduidelijking.

Een onderdeel van het beleid voor oud papier is dat wij een garantieprijs voor het papier gaan hanteren. Dat doen wij om de inzameling door de verenigingen te continueren in de perioden dat de prijs voor oud papier op de internationale markt laag is.

6.2.7 Effecten en kosten pijler 2

Met deze voorstellen voor pijler 2 weten wij een bezuiniging te combineren met een zelfde mate van afvalscheiding.

Het effect van deze maatregelen op de hoeveelheid restafval is per saldo nihil. Door het stoppen met de recyclewagen en de chemokar zal een deel van het glas, blik en het kca in het restafval terecht komen. Door het ophalen van de oude medicijnen/naalden en de extra inzameling van textiel zullen we deze stromen juist uit het restafval halen. De verandering in de inzameling oud papier heeft geen effect op de hoeveelheid.

In de volgende tabel hebben wij de kosten van deze maatregelen aangegeven.

Tabel 4, financiële gevolgen aanvullende maatregelen harmonisatie

Maatregel	eenmalige kosten €	€ / hh	Jaarlijkse kosten € / j	€ / hh j
recyclewagen stoppen			-187.833	-6,81
chemokar stoppen			-8.000	-0,29
textielinzameling uitrollen			65.000	2,36
inzameling oude medicijnen en naalden			40.000	1,45
som			-90.833	-3,29

Wij hebben bovenstaande voorstellen van pijler 2 opgenomen in het beleidsplan (paragraaf 9.5 tm 9.9).

6.3 Pijler 3: Participatie, communicatie, educatie, handhaving

6.3.1 Participatie

Met de vorige twee pijlers halen wij onze duurzaamheidsdoelstellingen niet. Daarom investeren wij - conform het Kompas en het Right to Challenge - in participatie. Samen op zoek met onze inwoners welke slimme maatregelen wij nog meer kunnen bedenken om afvalstoffen als grondstof te hergebruiken. Het voordeel van deze methode is dat de gekozen maatregelen op een groot draagvlak kunnen steunen. Echt bottom-up.

Via de lijn van participatie bieden wij maatwerk voor bepaalde groepen en wijken in onze

gemeente. Kenmerkend voor participatie is om het gesprek aan te gaan met onze inwoners. Daarmee proberen wij bepaalde groepen binnen boord te krijgen. En in dat overleg na te gaan hoe wij de inwoners kunnen helpen en wat zij nodig hebben om hun afval beter te scheiden. Wij zijn ervan overtuigd - en dat blijkt ook uit de inwonersraadplegingen - dat vrijwel iedereen de bereidheid heeft om aan afvalscheiding te doen. Maar ook dat er soms drempels zijn om daadwerkelijk het afval te gaan scheiden. Die drempels willen wij in gezamenlijkheid oplossen.

Uitgaande van € 1 per inwoner bedragen de kosten van participatie € 62.000,- per jaar. Waar mogelijk gaan we op zoek naar cofinanciering. In de kostenraming gaan wij ervan uit dat de participatieprojecten leiden tot minder restafval en zich op termijn terugverdienen. Daarom hebben wij de kosten voor een periode van twee jaar als eenmalige kosten opgenomen in de kostenraming.

6.3.2 100 – 100 - 100

Om de participatie aan te zwengelen willen wij een project 100 - 100 - 100 starten. Hierbij gaan wij op zoek naar 100 huishoudens die gedurende 100 dagen proberen om 100% afvalvrij te zijn. Landelijk zijn hier goede ervaringen mee. Het project kan veel informatie opleveren hoe wij kunnen doorgroeien naar 30 kg restafval per inwoner per jaar. Bovendien heeft het project een grote communicatieve waarde.

6.3.3 Communicatie, educatie, handhaving

Wij zullen periodiek communiceren over de resultaten van onze inzameling en van de participatieprojecten.

Communicatie, educatie en handhaving zijn zonder meer nodig om meer afval als grondstof te gebruiken. Uw raad heeft hier om gevraagd tijdens de beeldvormende bijeenkomst, de inwoners vragen erom in de inwonersraadplegingen.

De eerste twee jaar van het nieuwe afvalbeleid gaan wij intensief communiceren. Dat doen we om de huidige achterstand weg te werken. En het is nodig om alle komende veranderingen goed te begeleiden. Na deze twee jaar willen wij de communicatie terug brengen naar het reguliere niveau.

6.3.4 Afvalcoaches

Wij willen afvalcoaches aan stellen. Zij vervullen een belangrijke rol in het directe contact met onze inwoners. Eén op één in gesprek met de inwoners. Een belangrijke taak is weggelegd voor het begeleiden van de participatieprojecten. Daarnaast vervullen zij een rol in de directe persoonlijke communicatie. Zij houden zich voorts bezig met positieve handhaving. Als zij fout gedrag constateren, nemen zij persoonlijk contact op met de betreffende inwoner om uitleg te geven. Wij zijn ervan overtuigd dat een belangrijk deel van het foute gedrag veroorzaakt wordt door gebrek aan kennis en informatie bij de inwoners.

Tijdens de raadscommissie van 15 november 2018 is gevraagd naar de mogelijkheid om vrijwilligers

in te zetten. Er is ook gevraagd naar een taakomschrijving. Wij hebben dit beantwoord in de bijlage bij dit raadsvoorstel.

Op basis van de ervaringen bij andere gemeenten gaan wij ervan uit dat de afvalcoaches zich op termijn terugverdienen. Daarom hebben wij de kosten voor een periode van twee jaar als eenmalige kosten opgenomen in de kostenraming. Na deze twee jaar zullen wij de inzet van de afvalcoaches evalueren. Op basis van onze eigen ervaringen zullen wij de meerwaarde op termijn beoordelen en de vraag beantwoorden of hun inzet gecontinueerd moet worden.

6.3.5 Schoon Genoeg?!

Wij zijn bezig met de voorbereiding van het project Schoon Genoeg?!. Daarin willen wij samen met onze inwoners de problematiek van het zwerfafval te lijf. Een tweede onderdeel is de duurzame prullenbak. Dit project willen wij in het geheel financieren uit de zwerfafvalsubsidie. De subsidie is inmiddels toegezegd. Het project wordt binnenkort opgestart.

6.3.6 Kosten pijler 3

Het effect van deze maatregelen op de hoeveelheid restafval is niet kwantitatief aan te geven. Landelijke ervaringen wijzen wel uit dat er effect is.

In de volgende tabel hebben wij de kosten van deze maatregelen aangegeven.

Tabel 5 overzicht kosten

Onderdeel	€ eenmalig	€ / jaar	€ / hh per jaar
afvalcoaches	2 jaar 75.000		
communicatie	2 jaar 110.000		
scholenprojecten		25.000	0,91
participatieprojecten	2 jaar 62.000		
handhaving		p.m.	p.m.
100 – 100 - 100	20.000		
zwerfvuilopruimacties		p.m.	p.m.
som	514.000	25.000	0,91

De kosten per jaar zijn inclusief de personele lasten. In 2019 bedragen de eenmalige kosten € 267.000 en in 2020 € 247.000.

6.4 Pijler 4, overige aandachtspunten/acties

6.4.1 Nieuw afvalbrengpunt

Wij beginnen in 2019 met de voorbereiding van een nieuw afvalbrengpunt in onze gemeente. Onze huidige afvalbrengpunten zijn gedateerd. Ze zijn niet ontworpen met het oog op maximaal hergebruik. De afvalscheiding schiet te kort en voldoet niet aan de wettelijke eisen. Binnen de beschikbare ruimte is dit alleen met hoge kosten te verbeteren. Daarnaast ligt het afvalbrengpunt

in Hoogezand naast een woonwijk en is het bezoekersaantal een zorgpunt gezien de mogelijke overlast in de buurt.

Voor het nieuwe afvalbrengpunt staan klantvriendelijkheid en hergebruik centraal. Onze visie is het maken van een grondstoffenrotonde: Wij willen het nieuwe afvalbrengpunt combineren met een kringloopwinkel en een demontagelijijn. Wij zien hier mogelijkheden voor praktische werkgelegenheid. Herbruikbare afvalstoffen (eigenlijk zijn dat producten) willen wij een kans op een tweede leven geven. Afvalstoffen die niet meer voor hergebruik geschikt zijn, willen wij zoveel mogelijk demonteren, zodat de materialen waaruit zij bestaan hergebruikt kunnen worden als grondstof. Een voorbeeld is een versleten bankstel. Het resterende grof huisvuil willen wij zoveel mogelijk gescheiden afvoeren, opdat recycling maximaal is.

Wij gaan een concreet plan maken voor het nieuwe afvalbrengpunt, inclusief financiële consequenties. Dat leggen wij aan uw raad voor. De kosten voor het opstellen van dit plan ramen wij op € 50.000 (eenmalig).

6.4.2 Nascheiden grof restafval huidig afvalbrengpunt

Van de huidige twee afvalbrengpunten wordt nog veel grof restafval ongescheiden verbrand, afgerond 1.500 ton. Door dit afval na te scheiden kunnen we ongeveer de helft nog hergebruiken. Dit is een winst in restafval van 13,5 kg per inwoner. De structurele meerkosten zijn geraamd op afgerond € 22.000,-. Dat is € 0,80 per huishouden per jaar.

6.4.3 Afval loont

Wij zijn overtuigd van de positieve werking van het belonen van goed gedrag. Daarom willen wij beloningssystemen invoeren. Het basisprincipe van Afval Loont is dat onze inwoners een vergoeding ontvangen als zij bepaalde afvalstromen gescheiden inleveren in een "afvalwinkel". Het aangeboden afval wordt bij inleveren gewogen. Als de grondstoffen van goede kwaliteit zijn, ontvangt men een bedrag per kilo. Hiermee wordt goed gedrag direct beloond. Eigenlijk is dit omgekeerde diftar. Wij verwachten dat een dergelijk beloningssysteem mensen, die nu niet aan afvalscheiding toekomen, aanspoort hun afval wel te gaan scheiden. Het systeem is aanvullend op ons bestaande inzamelsysteem. De afvalwinkel kan bemenst worden door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Er zijn landelijk gezien beperkte ervaringen met Afval Loont. Daarom willen wij de kosten en effecten inzichtelijk maken met een quickscan. Voordat wij tot invoering overgaan komen wij hierop bij u terug u. De kosten van een dergelijke quickscan ramen wij op € 15.000.

6.4.4 Optimalisatie inzameling oud papier in Slochteren en Menterwolde.

Samen met de verenigingen willen wij onderzoeken of de inzameling van oud papier geoptimaliseerd kan worden. Wij willen onderzoeken of wij belemmeringen en drempels weg kunnen nemen, zodat de verenigingen meer oud papier kunnen inzamelen. Vooral in voormalig Slochteren liggen hier nog kansen.

6.4.5 Onderzoek luierinzameling

Ca. 7,5% van het restafval bestaat uit luiers en incontinentiemateriaal. Dat is 14 kg per inwoner. Als we hiervoor een oplossing creëren zetten we een flinke stap naar onze hergebruiksdoelstellingen. Samen met de Drentse gemeenten en een aantal Groninger gemeenten onderzoeken wij de mogelijkheid om verwerkingscapaciteit in het noorden te realiseren. Bundeling van krachten (kilo's afval) is hiervoor essentieel. Zodra de plannen concreet zijn informeren wij u daarover.

6.4.6 Bijplaatsingen

Uit een aantal recente landelijke proefprojecten blijkt dat het aantal bijplaatsingen bij verzamelcontainers enorm afneemt, als de locatie van de verzamelcontainers mooi gemaakt wordt, minder anoniem. De aankleding kan bestaan uit planten, groen, kunstbloemen, verlichting. Zeg maar persoonlijker maken. Uitgaande van 5 locaties per jaar en een gemiddeld budget van € 5.000 per locatie, kost dit jaarlijks € 25.000. In Midden-Groningen gaat het om meer dan 100 locaties voor verzamelcontainers van glas, textiel, oud papier en restafval. Wij willen beginnen met de locaties waar de meeste bijplaatsingen zijn.

De herinrichting zal met de nodige communicatie worden omkleed.

6.4.7 Afvalbrenpunten

Bij het onderwerp afvalbrenpunten gaat het om de volgende twee punten:

- Het tarief voor het storten van grof afval.
- De openingstijden.

Tarief afvalbrenpunten

In de raadscommissie van 15 november 2018 zijn vragen gesteld over de tarieven op de afvalbrenpunten. In de bijlage bij dit raadsvoorstel beantwoorden wij die.

Het basistarief voor het storten van grof afval op het afvalbrenpunt is € 20 per m³. Het tarief voor bouw- en sloopafval is € 30 per m³ en groenafval kan gratis gebracht worden naar ons groenafvalbrenpunt in Sappemeer. Voor kleine partijen grof afval hanteren we het kofferbaktarief van € 5. In de praktijk betaalt meer dan 50% van de bezoekers het kofferbaktarief. Overigens is het nu al zo dat veel soorten grof afval gratis gestort mogen worden, bijvoorbeeld elektrische apparaten, asbest, verpakkingsafval, papier, kca, metalen, banden zonder velg, kadavers en grof groen afval op de compostering in Sappemeer.

Wij stellen voor om het basistarief niet aan te passen. Wij hebben daarvoor de volgende argumenten.

- Een groot deel van de kosten van de afvalbrenpunten wordt al betaald uit de afvalstoffenheffing.
- Als het tarief op de afvalbrenpunten verlaagd wordt - of zelfs gratis - dan moet de afvalstoffenheffing verhoogd worden.
- Verlaging van de tarieven op de afvalbrenpunten is in strijd met het beginsel dat de vervuiler

betaalt.

- Uit de tweede afvalenquête blijkt geen duidelijke mening over deze kwestie.
- Wij hebben niet de verwachting dat de hoeveelheid afvaldump en zwerfafval wezenlijk zal verminderen als we de tarieven verlagen.

Er is regelmatig discussie over de grondslag van het tarief: € per kubieke meter (m³). Het aantal m³ wordt door de acceptant op het afvalbrengpunt op het oog geschat. Dit levert regelmatig discussie op: er zit letterlijk lucht in het afval. Om discussies aan de poort te beperken willen we daarom het vervoermiddel als grondslag nemen. Een aantal omliggende gemeenten hanteert een dergelijke grondslag al. Het volgende overzicht is als voorbeeld. Wij willen de precieze omschrijving in overleg met het team belastingen vaststellen.

Grof huishoudelijk afval

€ 5 kofferbaktarief

€ 20 kleine aanhanger (ca. 1 m³, aanhanger enkele as, stationcar, caddy)

€ 40 grote aanhanger (ca. 2 m³, dubbelasser, paardentrailer, bestelbus)

Bedrijfsafval en wagens groter dan 3 meter worden geweerd.

In het Algemeen bestuur van het SOZOG is afgesproken dat we gaan proberen de tarieven op de gemeentelijke afvalbrengpunten te harmoniseren. En dat inwoners dan ook bij een buurgemeente mogen storten. De tarieven zullen wij opnieuw bezien in het kader van het harmonisatieproject van het SOZOG.

Vermindering drukte afvalbrengpunt Hoogezand

Met name in Hoogezand zijn er problemen met de drukte op het afvalaanbrengpunt. In ons vorige voorstel hebben we aangegeven hier op terug te komen.

Het afvalaanbrengpunt in Hoogezand is elke ochtend door de week 4 uur geopend plus 1 keer in de twee weken op een zaterdagochtend. Regelmatig is de drukte zo groot dat er opstoppingen ontstaan op het stortbordes. Wat erger is, is dat de van Neckstraat versperd wordt door wachtende auto's. Dit komt ca. 60 keer per jaar voor. Dit probleem is alleen op te lossen door uitbreiding van de openingstijden. Dit heeft ermee te maken dat het afvalbrengpunt in Hoogezand meer dan 20 jaar geleden is ontworpen naar de toenmalige inzichten. Die zijn inmiddels achterhaald.

Wij stellen voor de openingstijden van het afvalbrengpunt in Hoogezand als volgt te verruimen:

- Elke middag open
- Elke zaterdagochtend open
- Eén dag in de week helemaal dicht (dinsdag)

Door het afvalbrengpunt 1 dag in de week te sluiten, compenseren we deels de kostenstijging van de verruiming van de openstelling. De kostenstijging blijft dan beperkt tot € 60.000 per jaar.

6.4.8 Overige

Overige aandachtspunten/acties zijn:

- Actualiseren afvalstoffenverordening (voor 1 januari 2020).
- Actualiseren verordening afvalstoffenheffing (voor 1 januari 2020).
- Onderzoek optimaliseren kwijtscheldingenbeleid (voor 1 januari 2020).

- Meer duurzaamheid in nieuwe contracten.
- Goed voorbeeld: logistiek zonder papier (digitale weegbonnen en begeleidingsformulieren).
- Stoppen met inzameling bedrijfsafval.
- Elke twee jaar evaluatie.

6.4.9 Effecten en kosten pijler 4

Het effect van deze maatregelen op de hoeveelheid restafval is groot. In de onderstaande tabel geven wij een schatting. In deze tabel hebben wij ook de kosten aangegeven.

Tabel 6 kosten overige maatregelen

Maatregel	reductie restafval ton / j	eenmalige kosten €	€ / hh	Jaarlijkse kosten € / j	€ / hh j
voorbereiding nieuw afvalbrengpunt		50.000	1,81	n.t.b.	
nascheiding grof restafval QuickScan Afval Loont	750	15.000	0,54	21.787	0,79
Optimalisatie oud papier	50	pm		pm	
Luierverwerking		n.t.b.		n.t.b.	
aanpak bijplaatsingen				25.000	0,91
verruiming openingstijden afvalbrengpunt				60.000	2,18
som		65.000	2,36	106.787	3,87

Van een aantal maatregelen moeten wij de structurele kosten nog bepalen, dit hebben wij in de tabel aangegeven met n.t.b. (nader te bepalen). U ontvangt hierover te zijner tijd nadere voorstellen.

7. Bevoegdheid van de raad

Op grond van de Wet milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval (artikel 10.21 Wm). De raad stelt de hoofdlijnen van het beleid vast. In het beleidsplan afval wordt bepaald hoe belangen worden afgewogen en feiten worden vastgesteld voor toekomstig afvalbeheer in gemeente Midden-Groningen. Dus is er sprake van een beleidsregel in de zin van artikel 1:3, vierde lid, van de Algemene wet Bestuursrecht (Awb).

Het nieuwe afvalbeleid heeft financiële gevolgen. Deze worden meegenomen in de begroting. De raad is het bevoegde orgaan om de begroting vast te stellen.

8. Beoogd effect

Met uw besluit is het beleid en de wijze van afvalinzameling met ingang van 1-2-2020 van de gemeente Midden-Groningen geharmoniseerd. Daarnaast beogen wij met de daarop gebaseerde maatregelen in het jaar 2025 maximaal 30 kilo per inwoner aan niet herbruikbaar restafval te

produceren.

9. Argumenten

Zie hiervoor

10. Financiële paragraaf

10.1 Financiële effecten

10.1.1 Kosten

De structurele meerkosten voor het nieuwe beleid worden geraamd op (afgerond) € 609.000 per jaar. Dat is ca. € 22 per huishouden. De eenmalige kosten ramen wij op € 580.000. Ten opzichte van ons voorstel van 15 oktober 2018 zijn de structurele kosten van € 566.000 gestegen naar € 609.000 per jaar. Deze stijging is te verklaren door:

- verschuiving opbrengst textiel
- meerkosten inzameling van oude medicijnen en naalden
- verruiming openstelling afvalbrengpunt Hoogezand
- terugverdieneffect afvalcoaches
- terugverdieneffect participatieprojecten

Zie tabel 7 in paragraaf 10.1.3.

10.1.2 Dekking

Jaar 2019

Al in 2016 hebben de colleges van de drie voormalige gemeenten een tweetal fondsen ingesteld om de verwachte kosten voor de harmonisatie te dekken. Deze fondsen worden jaarlijks gevuld met het overschot uit de afvalstoffenheffing.

Wij stellen voor de éénmalige en structurele kosten in het jaar 2019 te dekken uit de voorziening harmonisatie afvalbeleid respectievelijk de egalisatievoorziening afval. Deze voorzieningen zijn hiervoor toereikend. In de begroting 2019 is uitgegaan van de volgende saldi per 1 januari 2019: voorziening harmonisatie afvalbeleid € 551.000 en de egalisatievoorziening afval € 1,5 miljoen. Hierdoor heeft het nieuwe beleid geen consequenties voor het begrotingsaldo en de afvalstoffenheffing 2019.

In 2019 bedragen de investeringen ca. € 1,2 miljoen voor de extra inzamelwagens voor GFT, de minicontainers voor GFT en de keukenemmertjes. De kapitaallast hiervan drukt voor het eerst op de begroting van 2020. In 2019 bedragen de éénmalige en structurele kosten ca. € 0,5 miljoen (o.a. voor de communicatie, afvalcoaches, voorbereiding nieuw afvalbrengpunt, verruiming openingstijden afvalbrengpunt e.d.).

Jaar 2020 en verder

Vanaf 2020 nemen wij de financiële consequenties mee in de afvalbegroting en worden de kosten gedekt uit de afvalstoffenheffing. In de huidige meerjaren afvalbegroting zit een financiële ruimte

van € 360.000. Dit is het bedrag dat vanaf 2016 jaarlijks in de fondsen wordt gedoteerd. Dit betekent dat wij op begrotingsbasis voor de structurele kosten van € 609.000 een dekking hebben van € 360.000.

Wij stellen voor het verschil van € 249.000 te dekken door een verhoging van de afvalstoffenheffing met gemiddeld € 10,30 per huishouden per jaar. In dit laatste bedrag is rekening gehouden met kwijtscheldingen en vrijstellingen.

10.1.3 Samenvattende tabel

In de volgende tabel zijn de financiële effecten van ons voorstel samengevat.

Tabel 7 Samenvatting financiële effecten

Maatregel	eenmalige kosten €	€ / hh	Jaarlijkse kosten € / j	€ / hh j
Basisinzamelstructuur (pijler 1)			567.886	20,59
Aanvullende maatregelen harmonisatie (pijler 2)			-90.833	-3,29
Participatie/communicatie (pijler 3)	514.000	18,64	25.000	0,91
Overige maatregelen (pijler 4)	65.000	2,36	106.787	3,87
som	579.000	20,99	608.840	22,08
Ruimte in de begroting			360.000 -	
Benodigde dekking uit afvalstoffenheffing			248.840	10,30*

*: In dit bedrag is rekening gehouden met het verhogend effect op de afvalstoffenheffing van de kwijtscheldingen en vrijstellingen.

Een negatief getal in deze tabel betekent een besparing (negatieve kosten).

10.1.4 Begrotingswijziging 2019

In onderstaande begrotingswijziging zijn de investeringen en de benodigde budgetten voor 2019 verwerkt.

Begrotingswijziging		2019-005					
Betrokken teams	IBOR						
Naam voorstel	Afvalvisie anders met afval						
Besluitvorming	Raad						
Incidenteel / Structureel	Incidenteel						
Soort wijziging	Exploitatie / Balans						
Begrotingswijziging exploitatie		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo na bestemming
Naam programma				+ = voordeel - = nadeel			+ = voordeel - = nadeel
Programma: 1 Dorpen en Wijken		455.000	455.000	0	0	0	0
Programma: 2 Sociaal		0	0	0	0	0	0
Programma: 3 Economie		0	0	0	0	0	0
Programma: 4 Dienstverlening		0	0	0	0	0	0
Programma: 5 Bestuur en bedrijfsvoering		0	0	0	0	0	0
			0				
Totalen begrotingswijziging exploitatie		455.000	455.000	0	0	0	0
Begrotingswijziging investeringen (balansmutaties)		Saldo balans		Saldo balans			
	Uitgaven	Inkomsten	+ = toename - = afname	Onttrekking	Toevoeging	+ = toename - = afname	
Investeringen	1.200.000	0				1.200.000	
reserves				0	0	0	
voorzieningen	0	0	0	455.000	0	-455.000	
Totalen begr.wijz.investeringen/balans	1.200.000	0		455.000	0	745.000	

De eenmalige kosten voor 2020 en de structurele wijzigingen in de meerjaren afvalbegroting worden meegenomen in de primaire begroting 2020 - 2023.

10.2 Afvalstoffenheffing

Met ons nieuwe voorstel komen wij op een verhoging van de afvalstoffenheffing van gemiddeld € 10,30 per huishouden per jaar. In de raadscommissie van 15 november 2018 is gevraagd wat dit precies betekent voor de afvalstoffenheffing. Dat hangt af hoe wij dit bedrag verdelen over het vastrecht en het variabel tarief.

In de huidige situatie betaalt een huishouden gemiddeld ca. € 230 euro per jaar aan afvalstoffenheffing. In de diftarsituatie is dit opgebouwd uit € 150 vastrecht en € 80 variabel, dat komt overeen met 65% vastrecht en 35% variabel. Wij stellen voor deze verhouding toe te passen op de gemiddelde verhoging met € 10,30. Dit betekent:

- een verhoging van het vastrecht met € 6,70 tot € 156,70 per jaar;
- een verhoging van het variabel tarief voor een minicontainer van 240 liter met € 0,40 tot € 7,40 per lediging;
- een verhoging van het variabel tarief voor een zak van 60 liter met € 0,10 tot € 1,85 per inworp

in een ondergrondse container.

Eén en ander werken we in nauw overleg uit met het team belastingen in de voorstellen voor de belastingtarieven 2020, die u eind van dit jaar ontvangt.

10.3 Risico's en voorziening

Wij hebben geprobeerd de financiële risico's van het nieuwe beleid zo klein mogelijk te houden. Daarom hebben wij een deskundig extern adviesbureau ingeschakeld. Op basis van landelijke ervaringen elders heeft dit bureau financiële berekeningen gemaakt en effecten op het gedrag van onze inwoners bepaald. Desondanks kan het zijn dat onze inwoners zich anders gedragen dan landelijk gemiddeld. Het gedrag laat zich namelijk niet exact voorspellen. Financiële effecten hiervan kunnen zowel positief als negatief zijn. Dit vangen wij op met de egalisatievoorziening afval. Daardoor heeft het nieuwe afvalbeleid geen gevolgen voor de financiële positie van de gemeente Midden-Groningen.

Enkele voorbeelden van deze onzekerheden zijn de effecten van de maatregelen op de hoeveelheid restafval, het terugverdienen van de kosten voor de afvalcoaches en de participatieprojecten en de garantieprijs oud papier.

Er zijn diverse algemene onzekerheden die van invloed zijn op de hoogte van de toekomstige afvalbeheerskosten en dus op de hoogte van de afvalstoffenheffing, ook op die van 2020. Wij noemen de volgende:

- De hoogte van de landelijke afvalstoffenbelasting.
- De verwerkingsprijs van wij betalen voor het verwerken van onze afval- en grondstoffen. Of die wij ontvangen voor sommige afvalstoffen. Deze wijzigen als gevolg van allerlei internationale ontwikkelingen. Als bestaande contracten aflopen krijgen we met nieuwe tarieven te maken. In 2019 moeten wij bijvoorbeeld de sortering van het verpakkingsafval opnieuw aanbesteden.
- Ontwikkelingen in de loonkosten.

Ook deze onzekerheden vangen wij op met de egalisatievoorziening afval.

De benodigde omvang van de egalisatievoorziening voor deze onzekerheden ramen wij vooralsnog op € 0,75 miljoen. Dit hebben wij gebaseerd op onze huidige afvalcontracten (waarde contract en expiratedatum), ontwikkelingen op de mondiale afvalmarkt en de onzekerheden over de effecten van de afvalmaatregelen.

Eén van de pijlers voor een duurzaam en toekomstig bestendig afvalbeleid is dat onze gemeente een afvalbrengpunt heeft waar scheiding adequaat en publieksvriendelijke plaats kan vinden. Bij onze huidige brengpunten is dat niet mogelijk. Wij stellen voor om het restant van de egalisatievoorziening afvalstoffen aan te houden en te betrekken bij de besluitvorming over eventuele toekomstige investeringen om verdere scheiding mogelijk te maken.

11. Communicatie

Goede communicatie is doorslaggevend voor het slagen van het nieuwe beleid. Daarom hebben we een flinke communicatiecampagne opgenomen, zie pijler 3.

12. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Wij hebben de inwoners intensief betrokken bij het nieuwe beleid. Wij stellen een aantal maatregelen voor, die de inwoners juist hebben aangegeven. Daarom verwachten wij bij hen voldoende draagvlak. Toekomstig draagvlak onder de inwoners willen wij behouden door de communicatiecampagne en door stevig in te zetten op participatie.

13. Planning

Tijdige besluitvorming is belangrijk, om allerlei zaken na de besluitvorming te organiseren/actualiseren en om de uitvoering op straat tijdig gelijk te kunnen trekken. Na besluitvorming door uw raad gaan wij aan de gang met de aangegeven maatregelen. Een aantal zaken hebben wij al in voorbereiding genomen. De eerste deadline is dat per 1-1-2020 de bestaande verschillen tussen de drie voormalige gemeenten zijn opgeheven. Dit is een wettelijke plicht. De 5 jaar daarna benutten wij om nog meer afvalstoffen als grondstof te hergebruiken.

Hieronder hebben wij de planning opgenomen van de voorgenomen maatregelen. Met een "H" (de H van harmonisatie) hebben wij aangegeven welke maatregelen voor 2020 moeten zijn ingevoerd.

Planning maatregelen

maatregel	2018	2019 Q	2020 Q
basisstrategie			
diftar in SI			H
verpakkingsafval 1 x per twee weken in MG			H
GFT in HS			H
GFT hoogbouw HS en SI			H
GFT zomerinzameling			
GFT keukenemmertje			
verzamelcontainers op niveau benchmark			
oud papier in HS met verenigingen			H
harmonisatie			
stoppen chemokar in Mw			H
stoppen recyclewagen in HS en Mw			H
inzamelen oude medicijnen en naalden van apothekers in Mw en SI			H
uitrollen textielinzameling hah en sortering			H
inzameling oud papier door verenigingen in HS			H
actualiseren afvalstoffenverordening			H
onderzoek aanpassing kwijtscheldingsbeleid			H
aanpassen belasting- en tarieven verordeningen			H
participatie, communicatie, educatie, handhaving			
werven en opleiden afvalcoaches			
participatieprojecten			
communicatie			
scholenprojecten			
handhaving			
100 - 100 - 100			
zwerfvuilpruimacties			
overige			
nieuw afvalbrenpunt			
nascheiden grof restafval			
onderzoek drukte afvalbrenpunt Hoogezand			
afval loont, quick scan			
oud papier optimalisatie in SI en Mw			
onderzoek luierinzameling			
aanpak bijplaatsingen			
digitale administratie			
stoppen met inzameling restafval bij bedrijven			
meer duurzaamheid in afvalverwerkingscontracten			

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
 Burgemeester

H.J.W. Mulder
 Secretaris

Bijlagen:

- 1 Beleidsplan van afval naar grondstof 2019 - 2030
- 2 Eindverslag inspraak
- 3 Bijlage beantwoording vragen

De volgende bijlagen heeft u al eerder ontvangen en voegen wij daarom niet toe.

- 1 Uitvoeringsplan
- 2 Uitvoeringsplan raadsbrief
- 3 1^e afvalenquête
- 4 Verslagen interviews gebundeld
- 5 Verslagen interviews samenvatting
- 6 Verslagen inspiratiebijeenkomsten gebundeld
- 7 Wensen van de mensen, afvalscheiding en inzameling
- 8 Verslag beeldvormende raad 14 juni 2018
- 9 Analysedocument inventarisatie en evaluatie Midden-Groningen
- 10 Raadsbrief stand van zaken sept 2018
- 11 2^e afvalenquête